

Zlepšení dostupnosti dat v EU

Informační podklad ke sdělení Směrem ke společnému evropskému datovému prostoru a k návrhu směrnice o opakovaném použití informací veřejného sektoru

Podklad k dokumentům Rady č. 8492/18 a 8531/18
červen 2018
zpracoval: Radek Píša

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 4
- Stanovisko vlády ČR: 4
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 5
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 5

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Zlepšení dostupnosti dat v EU	Typ řady: interní
Zpracoval: Píša, R.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentům č. 8492/18 a 8531/18	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: červen 2018	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Přístup k informacím; zákon č. 106/1999; informace veřejného sektoru	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Směrem ke společnému evropskému datovému prostoru

KOM(2018) 232 v konečném znění, kód Rady 8492/18

NÁVRH SMĚRNICE

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o opakovaném použití informací veřejného sektoru (přepracované znění)

KOM(2018) 234 v konečném znění, kód Rady 8531/18

Interinstitucionální spis 2018/0111/COD

- **Právní základ:**
Článek 114 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
3. 5. 2018
- **Procedura:**
Řádný legislativní postup.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 28. května 2018, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 6. června 2018 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Návrh představuje obsáhlou novelizaci stávající směrnice o opakovaném využití informací veřejného sektoru (č. 2003/98/ES). Určitou průvodní zprávu k němu představuje Sdělení nazvané Směrem ke společnému evropskému datovému prostoru. V českém prostředí směrnice dopadá především na zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Účelem návrhu je novelizace současné úpravy, aby bylo dosaženo čtyř hlavních cílů:

- 1) rozšířit přístup k datům veřejného sektoru v reálné čase (tzv. dynamický přístup přes tzv. **API** – *application programming interface*, rozhraní pro programování aplikací), tedy dostupnost dat v již roztríděné podobě, se kterou může programátor přímo pracovat – nejde tedy o pouhé otevřené datové formáty;
- 2) omezit vybírání poplatků za poskytování informací;
- 3) rozšířit oblast působnosti směrnice na výzkum a tzv. veřejné podniky (podle bodu 22 recitálu ovšem nebudou mít veřejné podniky povinnost automaticky, rozhodnutí o umožnění opakovaného přístupu bude na jednotlivých veřejných podnicích. Na ČEZ, a.s. by tak směrnice zřejmě nedopadala, navíc podle čl. 1 odst. 2 písm. b) se nicméně směrnice

nepoužije na dokumenty veřejných podniků, vytvořené mimo rámec služeb v obecném zájmu);

- 4) omezit blokování poskytování informací ze strany veřejného sektoru pomocí ujednání licenční smlouvy, omezující poskytování informací dalším subjektům.

- **Obsah a dopad:**

Návrhem směrnice zůstává i nadále nedotčen princip minimální harmonizace, na níž je založena stávající úprava. Směrnice neupravuje podmínky přístupu k dokumentům či informacím obecně, ty jsou výslovně přenechány členským státům. Směrnice ukládá členským státům povinnost umožnit opakované použití dokumentů, pokud k nim není omezen nebo vyloučen přístup podle vnitrostátních předpisů, popř. podle směrnice samotné.

Model minimální harmonizace je nicméně poněkud limitován **silným omezením poplatků**, které je možné podle návrhu směrnice vybírat za poskytování dokumentů. Podle něj by bylo možné vybírat jen poplatky odpovídající mezním nákladům na reprodukci, šíření a anonymizaci dokumentů. Z tohoto pravidla sice směrnice navrhuje výjimku pro subjekty veřejného sektoru s vlastním financováním, členské státy nicméně musí zveřejnit seznam těchto subjektů.

Jako **veřejný podnik** nově definuje návrh jakýkoliv podnik, nad nímž mohou efektivně vykonávat rozhodující vliv subjekty veřejného sektoru. Návrh směrnice nicméně ponechává na rozhodnutí veřejných podniků, zda budou poskytovat informace.

Pokud jde o přístup k výsledkům **veřejně financovaného výzkumu**, členské státy mají podle navrhovaného znění přijmout opatření s cílem zpřístupnit tyto výsledky. Návrh nicméně výslovně stanoví, že oprávněné obchodní zájmy a existující práva duševního vlastnictví nejsou dotčena. To koresponduje s textem důvodové zprávy, podle které se volný přístup nemá týkat akademických časopisů.

Novinku představuje přístup k dokumentům prostřednictvím **API**. V praxi to znamená, že programátoři by měli mít k dispozici tato data už v určité podobě tak, aby s nimi mohli dále bez zvláštních operací dále pracovat. Podle návrhu budou muset být přístupné prostřednictvím takového rozhraní datové soubory s vysokou hodnotou. Co je datovým souborem s vysokou hodnotou nicméně chce stanovit Komise až prováděcím předpisem. Pravomoc Komise vydávat prováděcí předpis má být omezena na 5 let a Evropský parlament nebo Rada mají mít možnost přenesení pravomocí na Komisi kdykoliv zrušit.

Nově bude třeba ujednání **omezující dostupnost dokumentů pro opakované použití** zveřejnit nejméně dva měsíce před jejich vstupem v platnost.

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

Dopad na státní rozpočet by byl zřejmě zanedbatelný, protože směrnice se výrazně neodchyluje od povinností stanovených zákonem č. 106/1999 Sb. Z legislativního hlediska by v případě přijetí směrnice byla nutná novela právě tohoto zákona.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda má neutrální stanovisko k zahrnutí veřejných podniků do směrnice (podle separátní rámcové pozice k doplňujícímu Sdělení nicméně toto zahrnutí vláda vítá). **Směrnice by nepřipouštěla poplatek za mimořádně rozsáhlé vyhledávání**, jež je ovšem v současné české úpravě základním regulativem proti zahlcení orgánů veřejné správy žádostmi o informace. Přestože celkově rámcová pozice návrh podporuje, v tomto ohledu trvá Česká republika podle rámcové pozice na výslovném zakotvení možnosti požadovat úhradu nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání.

Vláda považuje definici datových souborů s vysokou hodnotou v návrhu za vážný, rámcová pozice nicméně legislativní zakotvení API pro datové soubory s vysokou hodnotou vnímá velmi pozitivně.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Rada si 1. června 2018 vyžádala stanovisko Výboru regionů. V Evropském parlamentu byl návrh přikázán výborům, odpovědným výborem je výbor pro průmysl, výzkum a energetiku. K materiálu se také budou vyjadřovat výbory pro vnitřní trh, kulturu a vzdělávání a také výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci. Z hlediska legislativní techniky se návrhem bude zabývat výbor pro právní záležitosti.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 20. 6. 2018 a usnesením č. 117 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **b e r e n a v ě d o m í** sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Směrem ke společnému evropskému datovému prostoru /kód Rady 8492/18, KOM(2018) 232 v konečném znění/ a návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o opakovaném použití informací veřejného sektoru (přepřacované znění) /kód Rady 8531/18, KOM(2018) 234 v konečném znění/;
2. **p o d p o r u j e** rámcovou pozici vlády ČR ze dne 28. května 2018 ke společnému evropskému datovému prostoru a k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o opakovaném použití informací veřejného sektoru;
3. **u s n á š í s e** postoupit tyto dokumenty spolu se svým usnesením a rámcovou pozicí vlády ČR k informaci výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj.